

GELENEK'İN TKP'LERİ: KARŞIDEVRİM VE REFORMİZM ARASINDA BİR SARKAÇ

Bu yazıda günümüz TKP'lerini, onların sınıfsal konumlarını ve devrimin d'sinin dahi olmadığı siyasi çizgilerini ele almadan önce, mevcut TKP'lerin siyasi çizgi köklerinin daha derinlerde -hem uluslararası alanda hem de bu ülke özgülünde- olduğunu belirtmekte fayda var. Mevcut TKP'ler -ve onun yeni TİP'te adresi- popülist söylemin köpükleriyle anlatıldığı gibi aslında hiç de ''özgün'' değil. O yüzden girişte bazı ayrışım çizgilerini çizmeyi önemli buluyoruz.

- Mustafa Suphi yoldaş sonrasında TKP, Şefik Hüsnü önderliğinde Kemalistlerin iktidarına eklenmiş, Kemalistlerden ''sosyalist devrim'' bekler olmuş ve revizyonist bir hatta girmişti. Bugünkü TKP'ler bu revizyonist hattı daha da derinleştirmiş, ilerleyen bölümlerde söylediğimiz üzere reformizm ve karşı devrim arasında bir sarkaca dönüşmüştür.
- **TKP revizyonist çizgisini henüz Sovyetler devrimciyken konsolide etti.** Revizyonist çizginin konsolide olmasında Komintern'in tali çizgi hataları da önemli bir rol oynadı. Bununla birlikte Kemalizm tespitlerinin ağır hataları ve yeni demokratik devrimi bir tür radikalize burjuva devrimi olarak görme çizgisini -aslında TKP'nin **sosyalizm anlayışı da buydu**- güçlü kıldı. 1950'lerin ortalarında Sovyetlerde yaşanan geri dönüş TKP'nin bu çizgisinin daha güçlü bir şekilde inkişaf etmesine temel sağladı ve bu ülke topraklarında devrimci komünizmin boğazlanması görevine koştu.
- Revizyonist TKP, Sosyal Emperyalist Sovyetler'in çizgisiyle daha zehirli bir etki yaptı ve hakim sınıf işbirlikçiliği de dahil olmak üzere her türden legalizmle birlikte, sosyalizme sempati duyan kitleleri

bataklığa doğru çekmeye çalıştı. Revizyonist TKP, Başkan Mao'nun bir bilim olarak komünizmi hem ilerletmesi hem de Sovyet revizyonizmine karşı bayrak açması, ezilen dünya halklarına bir umut olmasının tam karşısında durdu. Mao'nun komünizm bilimini niteliksel olarak ilerletmesini ve ölümsüz katkılarını ''narodnik'', ''köylü'' olarak itibarsızlaştırmakla kalmadı aynı zamanda halk kitlelerine ulaşmasının önünde engel oldu. Fakat yine de engelleyemedi! 1960'lı yılların sonunda Başkan Mao'nun temsil ettiği çizgi devrimci gençlik ve geniş halk yığınları üzerinde muazzam bir etki yarattı ve özellikle **Büyük Proleter Kültür Devrimi**'nin güçlü dalgası, yoldaş **İbrahim KAYPAKKAYA** gibi bir devrimci önderin ortaya çıkmasına, Revizyonist TKP'den, ondan ''ayrılmış'' olanlardan ya da TİİKP gibi benzer türevlerinden, net ve keskin bir kopuşunun ve Türkiye/Kuzey Kürdistan'da gerçek bir devrimci komünizmin rotaya koyulmasının, Komünist Parti'nin oluşturulmasının temel dayanağı oldu. Şayet bugün Türkiye/Kuzey Kürdistan'da devlet anlayışı, egemen sınıf anlayışı, Kürt Ulusal Sorunu, TC'nin kurucu ideolojisi Kemalizm ve devrim sorunun da radikal bir komünist çizgiyi temsil edebiliyorsa, devrimi ve onun bilimi olan yeni komünizmi temsil edebiliyorsa, bunda yoldaş KAYPAKKAYA'nın bıraktığı devrimci komünist miras, değerli bir yerde durmaktadır.

Bizce komünist hareket; taktik, strateji ve ne yapmalı hususlarında daha geniş ve verimli tartışmalar yapmalıdır. Tüm ülkenin saatlerini seçimlere ayarladığı bir iklimde "onun tavrı neymiş, bunun tavrı neymiş" düzeyinde yürütülen tartışmaların devrime ve devrimci hattın gelişmesine doğrudan bir katkısı olduğunu söyleyemeyiz. Fakat seçime ilişkin alınan tavırlar polemik yürüteceğimiz unsurların çizgisi ve siyasal hattı-yönünü açığa çıkartır-çıkartabilir. Bu açıdan titiz bir çalışma yürütmeli, **meselenin her zaman devrim meselesi olduğunu akıldan çıkartmamalı ve ayrışım çizgilerini buradan**

ortaya koymalıyız. Bu yazıda da karşımıza aldığımız ve devrimin ilerlemesi-gelişmesine engel olduğunu düşündüğümüz TKP'leri incelerken bu yöntemi izlediğimiz akıldan çıkarılmamalıdır. Bu yazıyı mevcut TKP'lerin seçim tavırlarını incelerken lensi biraz geriye çekerek bunların siyasi-teorik çizgi-lerini incelemek-ilerici kitlelere teşhir etmek, ilerici kitleler içerisinde yarattıkları illüzyonu kırmak adına yazıyoruz.

TKP-TİP-TKH-DEVİRİM HAREKETİ'NİN PALTO'SU: GELENEK 1986-2014

TKP'ler derken işaret ettiğimiz unsurlar bugün kökleri Yalçın Küçük, Mesut Odman ve Metin Çulhaoğlu'nun 1978'de çıkardığı *Sosyalist İktidar* dergisi ve 1986'da Kemal Okuyan (Cemal Hekimoğlu), Metin Çulhaoğlu ve Aydemir Güler (Aydın Giritli)'in çıkardığı *Gelenek* dergisinden köklenen siyasal çizgiler demetidir. Bugün TKP'leri; TKP-TİP-TKH-Devrim Hareketi olmak üzere 4 farklı çizgide incelemek mümkündür. Öncülleri 1.TİP olan bu ekip 2.TİP'e katılmış fakat 2.TİP'ten – burada değinmeye gerek olmayan tartışmalar sonucu- ihraç edilmişlerdir. 1978-1980 arası yıllarda *Sosyalist İktidar* dergisi etrafında bir araya gelen bu ekip örgütlülüğünü 80 sonrasına taşımıştır. 1980'li yıllarda “ustaları” Küçük'ün “one man show” yapacağını söylemesiyle hareketin görünen yüzü olma rolü Metin Çulhaoğlu'na geçmiştir. Hareketi kamusal tartışmalarda Metin Çulhaoğlu temsil ederken hareketin içe dönük liderliği ise Kemal Okuyan tarafından üstlenilmiştir. Bu hareket önce Sosyalist Türkiye Partisi sonra Sosyalist İktidar Partisi ismini almış 90'lı yıllarda SİP ismiyle faaliyet yürütmüştür. 2000'li yılların başında TKP ismini almıştır. Her ne kadar Gelenek-STP-SİP-TKP ve TKP'ler tarihi bir hizipler ve iç ayrışmalar tarihi olarak da okunabilirse de biz burada bu hareketin siyasi tarihi ve ülkenin siyasal tarihi arasındaki çakışmalar üzerinde duracak hareketin tarihi hakkında yol gösterici dipnotlar düşeceğiz.

Bu hareket-lerin koptuğu siyasal gövde reformist 1. ve 2. TİP olmuştur. Sosyalist İktidar dergisi döneminde (1978-1980) solun 1977 1 Mayıs'ından sonra yenildiğini ve soldaki ayrışmaların denizin-suyun yüzeyindeki kabarcıklar arasındaki farklar kadar olduğunu ifade ederek bir kadro hareketine yöneldiler. Fakat hareketin 1980-1986 arası dönemi hakkında nesnel bir bilgiye ulaşma şansımız yok. Parti içi eğitimlerinde kısmen değinilen -kanımızca eğitim veren kişinin eğilimlerine göre köpürtülerek anlatılan- bu döneme girmeyeceğiz. 1986 yılında ise Gelenek Dergisi kurulur. Gelenek Dergisi'nin Sosyalist Türkiye Partisi kuruluna kadar esas çizgisi solda yeni bir ekol yaratmak olduğu söylenebilir. Solda geleneksel sol ve devrimci demokratlar olmak üzere iki ana damarın bulunduğunu söyleyerek; esasta Marksizmin savunusunun kendilerinin yaptığını iddia eden TİP-TSİP-TKP geleneğini geleneksel sol olarak niteleyen fakat bu geleneğin "devrimci" olmadığını iddia eden diğer solun ise devrimci demokrat olduğunu Marksizmden ve komünizmden uzak "halkçı" "narodnik" unsurlar taşıyan ekipler olduğunu iddia ediyorlardı. Kendilerini "boşluk yaratılarak boşluk doldurulur" gibi garip bir ilkeyle ikna eden Gelenekçiler, geleneksel solda ortaya çıkan boşluğun yeni dönemde doldurulması için kolları sıvadılar. Sosyal emperyalist SSCB'yi son dönemine kadar sahiplendiler, Kürt Ulusal Hareketi'nin gelişmesini suskunlukla karşıladılar ve esasta 80li yılları kadro örgütlenmesi için harcadılar. Kadro örgütlenmesi ve yenilgi yıllarında "ne yapmalı" sorusu etrafında devrimci komünist bir öncünün hazırlanması işi komünist hareketin vazgeçemeyeceği bir husustur fakat bunun nasıl yapıldığı çok kritiktir. Bu revizyonistler, ''Ne Yapmalı'' tartışmaları altında Lenin'e referans göndererek esasta ise Lenin'in Ne Yapmalı'da karşı çıktığı her şeyi yaparak, kendi revizyonist çizgilerini ''Ne Yapmalı'' ile paketlediler.

Revizyonist çizgisininin takip ettiği yere giden TKP'lerin bugünkü karşıdevrim ve reformizm arasında sarkaç olma durumu

bu 80'li yılların kadro örgütlenmesi döneminde gizlidir. Devrimin temel fay hatlarından uzak durma ve fanusta kadro yetiştirme bu hareketin küçük burjuva aydın hareketi olma durumunu sağlamış ve retrospektif bir okuma yapılacak olursa 80'li yılların Kadro Dergisi konumunu bu harekete vermiştir. Hareketin ilerleyen yıllarında yaşanan hizipler-ayrışmalar ve siyasal çizgi esasta bu dönemde filizlenmiştir. Esasta miadını doldurmuş "TİP-TSİP-TKP" geleneğinin örgütsel gövdesini doldurma, solun farklı gövdelerine ilgi duymuş 60-70'li yılların isimlerini kadrolaştırma, genç küçük burjuva aydın çevreleriyle ilişkiye geçme ve ülkenin siyasal dinamikleri ve devrimin temel fay hatlarıyla-zülfü yâre dokunan konulara değinmeden kadrolaşma çizgisi- ilişkilendenmeden bir "güç merkezi" olma çabası bu dönemin özetidir. TKP'lere göre "güç olmadan haklı olunmaz". "Güç merkezi" olmadan kritik konularda söz söylenmez. Kritik konular ise; devrim meselesi, strateji ve taktik meselesi, devlet meselesidir.

Gelenek Dergisi'nin 1986-2023 arası dönemini okuyanlar bu sözlerimizde haksızlık ettiğimizi söyleyebilirler. Doğrudur; devlet tartışmaları, aşamalı devrime karşı sosyalist devrim tezinin savunusu gibi tartışmalar Gelenek Dergisi'nde tartışılmıştır. Bilimsel komünizm, onun devrim stratejisi ve stratejinin temel işgal ettiği taktikler bağlamında bu tartışmalar yapılmamış, genel ve soyut tartışmalar olarak yapılmıştır. Ki yine belirleyici olan, ''bir devrim stratejisinin'' tartışılması değildir -ki böylesi bir tartışma kendi başına önemlidir-, belirleyici olan devrimin bilimi olan komünizm temelinde böylesi bir tartışmanın yürütülmesidir.

Yine ülke siyaseti hakkında azımsanmayacak çalışma yapılan Gelenek Dergisi'nde "devlet ve devrim" çizgisi yok sayıldığı için ülkede siyaset ne zaman krize girse bu TKP'lerin iç krizi haline gelmiştir. Bu yüzden 90'lı yılların başında Çulhaoğlu ekibi partiden ayrılıp Sosyalist Politika grubuyla ÖDP'ye katılmış, 1999 yılında partiden kendi tabirleriyle "devrimci demokrat" hizip-ler çıkmış, 2014 yılında KP-HTKP ayrışması yaşanmış, 2015 yılında Kurtuluş Kılçer-Aysel Tekerek'in başını

çektiği bir ekip HTKP'den ayrılıp TKH'yi kurmuş, 2018 baharında TİP kuruluş aşamasında iken Ercan Bölükbaşı ve Erçin Fırat'ın başını çektiği bir grup TİP'ten ayrılıp Devrim Hareketi'ni kurmuştur. Gelenekçiler ve TKP'ler ülke siyasetine ilişkin kritik önermelerde bulunur ve bunları kendilerince "ilk" söyleyerek haklı çıktık diyerek övünmeyi pek severler. Kritik nokta şudur: TKP'lere göre 90'lı yılların başında düzenin krizine karşı Emek ve Özgürlük Blođu'nu formüle edenler kendileriydi; kent yoksullarının hareketiyle, işçi sınıfı hareketi, gençlik hareketi ve Kürt hareketinin yaratacağı rezonans önemliydi. Bu durumda "toplumsal hareketçiliğe meyyal" Metin Çulhaoğlu ekibiyle ÖDP'ye katılmış ve reformist günümüz TİP'inin "sol dalga" teorilerinin TKP'leri içindeki öncülünü oluşturmıştır. 99'daki ayrışmada parti çizgisini savunan ya da SİP'e "devlet tarafından açılan yolu göremeyen" devrimciler partinin kent yoksulları, Kürt Hareketi ve öğrenci-işçi hareketi içinde rezonans yaratmaktan uzak durduğunu iddia ettiler ve partiden çeşitli numaralarla atıldılar. Kürt ulusunun gadre uğradığı, Kürt ulusal hareketinin önderliğinin dekapitasyon riskiyle yüz yüze olduğu, komünist hareketin hapishanelerde un ufak edilmeye çalışıldığı dönemde "kampanya devrimciliği" yaparak Mcdonalds karşıtı kampanya yapan SİP 2000'li yılların başında ise TKP ismini alarak "kampanya partisi" oldu. Kent yoksullarıyla bağ kurmayı savunan, Kürt sorunu konusunda sosyal şoven politikaları sorgulayan ve görece ''radikal çizgi'' izleyen 99 hiziplerinden kurtulan TKP yanına Çulhaoğlu ve Sosyalist Politika hizbini de aldı. Yine Rıza Yürükoğlu TKP'sinin önde gelen kadrolarından Haluk Yurtsever'i de partiye kattı. Fakat bu durum kısa sürdü. Gelenek Dergisi'nde çıkan "devlet tartışması" sonrasında Yurtsever partiden ayrıldı. Bu tartışmada Gelenekçiler bize göre Avrokomünist Poulantzas'ın tezlerini- bilmeden de olsa- savundular. Devlet tartışmasını geçiştirdiler ki bu durum yukarıda da belirttiğimiz durumla gelişmemektedir.

TKP 2000'li yılların başından itibaren kampanyalar yapmakta,

kampanya üzerinden kendi partisini konsolide etmekte ve popüler olmaya çalışmaktaydı. Bu durumda bir sakınca yoktur. Fakat TKP'nin kampanyaları ülkenin temel toplumsal fay hatlarına değmeden ilerler. Orta sınıf ve orta sınıf ideolojilerinin mekansallığı ve hassasiyetlerinin etrafında örülmüş bu kampanyalar sonrasında TKP büyümeye çalışmıştır. Fakat TKP üye sürekliliği sağlayamamış ve sürekli üye kaydedip üyelerini kısa sürede kaybetmiştir. Yurtsever Cephe ve AKP'yi İstemiyoruz kampanyaları ile emperyalizm ve onun başat temsilcisi olan siyasal özne ile mücadele ettiklerini vaaz ederek yelkenleri şişiren TKP; devlet sorunu, hakim sınıflar arasındaki çatışma, Kemalizm konularında, klikler açık tavır almıştır. Ergenekon sürecinde hakim sınıflar arasındaki çatışmada Kemalistlerden yana tavır almış, AKP'nin devleti çözümlüğe götürdüğünü söyleyerek ideolojik gıdasını ırkçı Birgül Ayman Güler'den aldığını ifade etmiş, Kemalizmi ise cumhuriyet değerleri kılıfına büründürmüştür. Burada doğru olan AKP'nin Kemalistlerle karşı karşıya gelme durumunda olduğu ve önemli ölçüde Kemalistin bundan rahatsız olduğudur. TKP'nin niyeti ise bu Kemalistleri partiye alıp onları parti içinde dönüştürmektir. 80'li yılların Kadro Dergisi olan Gelenek'in TKP'si bu dönemde kuvveden fiile geçmenin coşkusuyla büyümektedir. Fakat bu büyüme devrimci büyüme olmadığı ve TKP de devrimci-komünist bir parti olmadığı için parti içindeki kadrolaşma da "dedikodu" mekanizmalarıyla yürütülmektedir. TKP bu dönemde AKP ile olan mücadeleyi başatlaştırıyor ve stratejiyi buna göre kuruyordu. Yine esas sorun taktik olanın stratejinin üzerine giydirilmesiydi ve strateji sorununun boşlukta kalması, yine devlet sorununun ve devrim sorununun güncel aşamada ne durumda olduğu sorusunun boşlukta bırakılmasıydı.

TKP, 2013 yılında Gezi Direnişi sonrası iç kriz yaşadı ve 2014 yılında bölündü. AKP'ye karşı mücadele yoğunlaştı, bu durum TKP'nin tam da istediği ve stratejisini buna göre kurduğu bir şeydi. Tıpkı 90'lı yılların başındaki stratejisi realize olmaya başladığı anda bölünmesi gibi parti yine bölündü. Kemal

Okuyan'ın başını çektiği grup yine partiyi toplumsal dinamiklerden geriye çekti, Metin Çulhaoğlu ve Erkan Baş'ın başını çektiği grup ise daha "toplumsal hareketçi" bir çizgi izledi. Bu bir tesadüf değildi. Gelenekçilerin doğumundan bugüne olan gelişim çizgileri içinde anlamlandırılabilirdi.

Bu çizgi içerisinde Okuyan'ın başını çektiği ekip her durumda "fanusta yetiştirilen kadrolarla" iş görme ve Çulhaoğlu'nun tabiriyle "geleneksel asistanlarla" iş görmeye çalışmaktadır. Strateji sorununu geçiştiren ve stratejiyi hakim sınıflar arasındaki güncel çatışmalar-gerilimlere göre ikame eden Okuyan'ın bu çizgisinden diğer TKP'ler de muzdariptir. Çulhaoğlu-Baş çizgisi ise çeşitli durumlarda "Leninizm" maskesi takıp çeşitli durumlarda "toplumsal hareketçilik" oynamaktadır. Fakat Okuyan ve Çulhaoğlu-Baş çizgisi arasındaki temel fark bu değildir. TKP'nin 2000'li yıllarda "cumhuriyet mitingleri nesnelliğinin" kuyruğuna takılmasının sorumlusu Okuyan'dır. Okuyan da verili nesnelliğin kuyruğuna takılma ve bunu "devrimci pozlarla maskeleyerek" başarılıdır.

Yukarıda TKP'lerin çok kısa tarihine değindik. Şimdi sırayla TKP ve TİP'in güncel konumlanışını-çizgilerini değerlendireceğiz.

TKP'NİN KP'Sİ: KEMAL OKUYAN GRUBU

Bugüne dek ilerici ve devrimci saflarda çokça TKP eleştirisi yapıldı. Biz bu kısa çalışmada meseleyi biraz lensi geri çekerek ele almaya TKP'ler sorununun tarihsel arka planına ve mevcut TKP-leri yaratan siyasal/örgütsel arka plana değindik. Şimdi ise TKP'nin KP'si olan Kemal Okuyan grubu hakkında kısa bir değinide bulunacağız. Bu grup günümüzde adlı adınca TKP ismiyle hareket etmektedir. Açıkça söylemek gerekir ki 1986'dan- belki daha öncesinden- günümüze dek TKP'nin lideri Kemal Okuyan'dır. Partinin 90-2000ler boyunca izlediği çizginin esas yürütücüsü de Okuyan'dır. Bu yüzden TKP-Okuyan Grubu olarak adlandırmakta bir beis görmemekteyiz.

Okuyan Grubu ideolojik çizgisiyle ve siyasi çizgisiyle TKH-

TİP-Devrim Hareketi'nin hocası sayılmaktadır. TKH ve Devrim Hareketi; Okuyan Grubu'nun 2000'li yıllarda izlediği çizginin çeşitli dönemlerindeki stratejik yönelimlerini- ki bunlar devrimci strateji değil hakim sınıflardan Kemalistlerin bıraktığı boşluğa yedeklenme idi- esas çizgi olarak mutlaklaştırmaktaydı. TKH ve Devrim Hareketi'nin esas sorunu - kadrolarının içinde bulunduğu illüzyon- da budur. Okuyan Grubu'nun devrim stratejisi ve devrimle ilgili bir derdi yoktur. Hakim sınıflar arasındaki çatışmada taraf tutarak, buradaki boşlukları doldurarak ilerlemek komünist bir devrime hizmet etmez. TKH, Okuyan Grubu'nun "*Felaketin Eşiğinde Türkiye Cumhuriyeti*" metni etrafında 2008 sonrası süreçte izlenen siyaseti mutlaklaştırırken Devrim Hareketi ise 2012 sonrası "ODTÜ Ayakta Eylemleri" ve "Gezi Direnişi" sürecinde ortaya çıkan gençlik dinamizmi sırasında inşa olan FKF modelini esas almıştır. Cumhuriyet değerleri adı altında Kemalizmi sahiplenme, Türk Bayrağı'nı eylem ve etkinliklerinde taşıma, orta sınıf mekansallıkları ve ideolojik kaygılarına seslenme, TC'de ilerici bir damar bulma gibi semptomlar TKP-TKH-Devrim Hareketi'nin ortak özelliğidir. Fakat bu üçlüyü Sosyal Şoven- ya da ''Kürt anasını görmesin'' ittifakı da denilebilir- Sosyalist Güç Birliği'nde buluşturan daha kuvvetli şey ise ''Kürt alerjisidir''. Daha doğru bir ifadeyle bu sosyal şoven üçlü TC'nin kuruluşunda gadre-pogromlara-soykırıma uğrayan ulusları göz ardı ederek cumhuriyeti ilerici olarak selamlar ve ulusların kendi kaderini tayin hakkının emperyalizmin işine yarayacağını ifade eder. **TİP esasta bu ideolojik çizgiden azade olmayıp şayet HDP ile ittifak etmeyeceği bir ortam bulursa bu çizginin şahin kanadını bile oluşturabilir.** Spekülatif bir bakış olacak ama ülkede yeniden bir "cumhuriyet mitingleri" nesnelliği olursa Çulhaoğlu-Baş çizgisinin TKP'ler içindeki ayrışım çizgisi olan "toplumsal hareketçiliği" ile TİP bu nesnelliğe tapınmanın öncüsü olabilir.

Yukarıdaki pasajda görüldüğü üzere pratik olarak TİP ve TKP farklı yerlerde dursalar dahi onlar arasında "verili

nesnelliğe tapınma", "kitle kuyrukçuluğu" ve "ekonomizm" başlıklarının bu ikiliyi birleştirdiğini söyleyebiliriz. TKP-Okuyan Grubu güncel olarak yeni bir strateji belirlemiştir. Bu strateji "düzen siyasetini onaylamayan" ve CHP'nin Millet İttifakında "lokomotif rolünü" üstlenmesinden kaynaklı sağa kayışından rahatsız orta sınıfları kapsama üzerine kuruludur. Burada laiklik – ki cumhuriyetin kurucu değeri olarak benimsenir- cumhuriyet değerleri ve genel bir sermaye karşıtlığı söz konusudur. Oysa gerçek bir devrim hareketi inşa etmek isteyen özne "genel ve soyut" bir sermaye karşıtlığı yapmaz ve sermayenin siyasal karşılığını bulur, sermaye içindeki farklı kutuplaşmalara vurgu yapar ve esasta siyasal rejimi hedefe koyar. TKP-Okuyan grubunun mevcut rejim hakkında somut bir analizi olmadığı gibi rejime "faşist" dememe konusunda sol-liberal literatür ile yarışır bir durumdadır. Okuyan Grubu rejim/ rejimin kritik çelişkileri başlıklarında suskun kalarak sessiz sedasız büyüme ve güçlenme derdindedir-yine ve yeniden.

Rejimle karşı karşıya gelmeden ve ülkenin kritik çelişkileri-fay hatlarına değmeden "öfkeli orta sınıflarla" iş görme ve büyüme TKP-Okuyan Grubu'nun güncel stratejisidir. Okuyan Grubu bunu en son olarak Cumhurbaşkanlığı Seçimleri'nde ete kemiğe büründürmüştür. Kılıçdaroğlu'na oy çağrısı yapan ve bu çağrıyla yapmalarında "kitlelerden gelen basıncın" etkisini-belirleyici rolünü ifade eden Okuyan bu tavırla ekonomizmin ve kitle kuyrukçuluğunun bir örneğini sergilemiştir. TKP-Okuyan Grubu'nda bu tarz durumlar sürpriz değildir. Hakim sınıflar arasındaki çelişkilerde taraf tutma üzerine kurulu olan strateji her dönemde ilke ve genel tutumları yutmuştur. Bu durum TKP'nin kronik Kemalizm destekçiliğini ve kronik orta sınıf kuyrukçuluğunun nedeni olup aynı zamanda hakim sınıflar arasındaki çelişkiler derinleştikçe bölünmesinin de nedenidir.

TKP-Okuyan Grubu'nun Kürt Sorunu başlığı ayrıca bir yazının konusu olabilir. Çünkü TKP-Okuyan Grubu – ve elbette TKP'ler-sosyal şovenizmin şampiyonudurlar. Cumhuriyetin kuruluşunu,

kuruluş değerlerini, onun faşist önderliğini kutsadıkça, bu cumhuriyetin sembollerini halkın değerleri olarak kutsadıkça TKP, KARŞIDEVRİMCİ bir pozisyona savrulmaktadır. Çünkü bu mesele Türkiye’de devrimin ve karşıdevrimin temel ayrışım çizgisidir. Kemalizm; devlet ve devrim diyalektiğinin tam ortasında durmakta olup Kemalistler ve onların çeşitli dönemlerde izlediği çizgi-ler Türkiye-Kuzey Kürdistan’da hakim sınıfların bir kutbunun veya farklı kutuplarının izlediği yönelimi ifade eder. Ayrıca ülke tarihi boyunca Kemalizm-ler ve İslamcılar arasında seyreden ve son yıllarda iyice şiddetlenen ayrışmalarda taraf tutmak devrim yapmamak ve faşizm tarafında hizalanmak anlamına gelmektedir.

TKP’NİN TİP’İ: ÇULHAOĞLU-BAŞ ÇİZGİSİ

TİP hakkında daha önce değerlendirmelerimizden biri şu şekildeydi: “Kızgın Türk orta sınıflarının partisi haline dönüşmüş ve hakim sınıf kliklerinden CHP’nin takdirini toplamış olan TİP, komünist ve devrimci hareketin zayıflaması ve Türkiye Kuzey Kürdistan’da reformizmin son 20 yıldır çok güçlü olmasını da fırsat bilerek kendisini ‘‘tek sosyalist’’ güç olarak pazarlamaktadır. Aslında TİP, sosyalist olmadığı gibi ufku radikalize olmuş burjuva dünyasını da aşamamaktadır. Bu yüzden kurucu rejime ve onun Cumhuriyetine -nispi eleştirilerle birlikte- bağlılığını dile getirmekte M. Kemal’i bir Robespierre olarak satmakta, tekrardan sınıflar üstü ‘‘yurttaşlık hakkı’’ anlayışını ileri sürmektedir. Evet TİP’in içerisinde ve daha güçlü olarak tabanında sömürünün ve baskının olmadığı dünyaya hasret duyan birçok insan bulunmaktadır ve TİP kesinlikle ilerici güçlerin içinde bulunduğu bir partidir. Fakat radikalize burjuva demokrasi, kamuculuk altında bir tür devlet kapitalizmi, ‘‘eşitlik’’ altında ise bir tür ‘‘çoğulcu sosyal demokrasi’’ savunduğu ve daha da tehlikeli olarak bu sistemin en güçlü partilerinden olan ve düzenin devamlılığı ve sağlamlılığı için hakim sınıfların güçlü bir temsilcisi olan CHP’yi ‘‘sol’’ diye tanıtip, ezilen emekçi halk kitleleri, Kürtler, azınlıklar,

Kadınlar ve LGBTQ bireyler ile hakim sınıflar arasında bir köprü oluşturmaya çalışmakta, katalizör görevi görmektedir. TİP yeni TİP'ten bir illüzyondur ve nasıl 1970'lerde devrimci komünistler tarafından ne olduğu ve katiyen ne olamayacağı açıkça teşhir edilmişse bugün de açık yüreklilikle yapılmalıdır.”

TİP bugün parlamentarizmin ve Kemalizmin kuyruğuna takılmanın açık adresi haline gelmiştir. Parlamento yoluyla temsiliyet edinme ve sosyalizm için- ki bu radikal demokrasinin bile gerisindedir- seslenme kanalları yaratma stratejisini benimsemiştir. TİP soldaki parlamentarist hayallerin açık adresi olma riskini içinde barındırmaktadır. **TİP'in daha tehlikeli olabilecek rolü ise Kürt kitlelerinin Kemalizmin ve düzenin içinde transforme edilmesini sağlamak olacaktır. TİP bugün düzen dışı olabilecek unsurları düzen içine çekecek bir volan kayışı rolünü üstlenmektedir.**

TİP bugün burjuva reformizminin açık adresi haline gelmiştir. Dolayısıyla TİP eleştirisini doğru yapmak sorumluluğumuzdur. Bugün TİP'in “kast ajansına döndüğü” “ünlüler partisi olduğu” ve “aydın partisi” haline geldiği yollu eleştiriler vardır. Bu eleştiriler doğru değildir. Bir parti eğer gerçek bir devrimci çizgi izliyorsa aydınlar ve sanatçıların bu partiye katılması gayet doğaldır, hayatidir! Hatta kamusal yüzlerin, yüzünü devrime dönmesi son derece pozitifdir. Sanatçılar ve aydınlar devrimci komünist bir partinin kampanyalarına, faaliyetlerine ve propaganda çalışmalarına destek olmalıydırlar. Fakat kolaycı birliklerin uzun ömürlü olmadığını söylemek durumundayız. TİP'e katıl diyerek sosyal medya kampanyaları üzerinde üye toplama faaliyeti yapmanın -Leninizmle- ne gibi bir ilişkisi kurulacağı sorusu akıllardadır. Hatırlanacak olursa, “herkesin partite üye olabileceği” anlayışı Menşevikti ve Lenin yoldaş keskin bir kopuş yaparak, Ne Yapmalı gibi, her türden kendiliğindenciliğe, reformizme ve legalizme karşı temel bir eserin ortaya çıkmasını sağladı ve bu komünist

hareket için bir dönüm noktasıydı. Fakat TİP yöneticilerinin -Leninizm- gibi bir derdinin olmadığını da ifade etmeliyiz. TİP'in önde gelen isimlerinden Can Soyer "*Marksizm ve Siyaset*" kitabında açıkça "Avrokomünist" sonuçlar türetmiştir. Marksizmin "güncellenmesinin" ve "haklılığının" kitleselleşmekle yakından ilişkili olduğu yolunda tezler ifade etmiştir. Bu görüşlere göre ''kitlesel olan'' her hareket ''günceldir'' ve ''haklıdır''. O zaman soru şu; AKP neden haksız, Soyer'in kriterlerini gayet de yerine getirmektedir! Açıkçası, Gelenek çizgisinin "güçlenince yaparız" çizgisinin bir devamı da burada zuhur etmiştir. TİP ise bunu parlamentarist yoldan yapmakta ve en çok da düşman kardeşi TKP-Okuyan Grubu'nun kıskançlığı ve hasedini üzerine çekmektedir.

TİP'in yönetici ve kadroları ise TKP'lerin içinde 2013 Gezi Direnişi'ni milat olarak belirlemiştir. Bu tarihten sonra siyasetin farklı saiklerle yürütülmesinin zorunlu olduğunu çok kere tekrar etmişler ve bunu da 2014 yılındaki ayrışma sırasında da ifade etmişlerdir. TİP'e göre Türkiye siyaseti Gezi öncesi ve Gezi sonrası olmak üzere iki ana kategoride ifade edilmelidir. Gezide ortaya çıkan temsiliyetinin elde edilmesi ve bunun üzerinden siyasal alanda bir güç odağı olma meselesi TİP'in esas meselesidir. Siyaseti ve özellikle devrimci siyaseti bir temsiliyet elde etme meselesine indirgemek TİP'in esas sorunudur. Parlamentarizm burada TİP'in 2018 sonrası keşfettiği yoldur. Devrimci komünist bir siyasal hat temsiliyet ve temsil mekanizmaları ile büyük kitlelerin devrime kazanılmayacağını ve bunun parlamento yoluyla olmayacağını bilir. TİP hem devrimci siyaseti tersine çevirmekte hem de Gezi direnişinde ortaya çıkan dinamiği ve devrimin temel kitlelerini parlamento yoluyla düzene bağlamaktadır.

TİP bugün genel sol-sosyalist kamuoyunda Emek ve Özgürlük İttifakı'nda bulunması nedeniyle pozitif olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca sosyal şovenizmin ülkedeki

şampiyonluğunu yapan Okuyan Grubu'ndan ayrıştıkları için sol kamuoyu içerisinde pozitif karşılandılar. Öte yandan Türk Marksizmi'nin- Türk ifadesini özellikle kullanıyoruz- *Modus vivendisi* olan Çulhaoğlu'nun da bu grupta yer alması yine bu pozitif karşılanma durumunu pekiştirdi. Öte yandan TİP; ideolojik olarak ve stratejik olarak TKP'lerden kopmamıştır. **TİP'in TKP'lerden kopuşu taktik bağlamındadır.** TİP taktik olarak- ki bu TİP için de devrim stratejisi olmadığından strateji olarak da ikame edilmektedir- AKP'nin gitmesi için Kürtlerle ve Cumhuriyetçilerle (siz onu Kemalistler olarak algılayın) ittifakı savunmaktadır. Dolayısıyla TİP bu konumuyla TKP'nin TİP'i olma durumunu sürdürmektedir. Bu haliyle ülkedeki en güçlü reformist çekim merkezi olma durumuna gelmiştir.

Küba, Doğu Bloku Ülkeleri ve Sahte Komünizmin Maskeleri

Devrime programatik ve stratejik bir yaklaşımı barındırmayan, adeta meseleleri büyük ölçüde bir deus ex machinaya bağlayan TKP-TİP vb. hareketler somut bir devrim pratiği veya sosyalizme işaret edecekleri zaman adres olarak Küba veya ne idüğü belirsiz revizyonist Doğu Bloku ülkelerini göstermekten çekinmezler. Kemal Okuyan ve Erkan Baş, somut sosyalizm örneklendirmesinde Küba'yı beraber işaret ederler. Okuyan'ın Küba devlet başkanıyla görüşmesi ve Barış Atay'ın ''Küba sağlık sistemini'' popüler bir Youtube programında dile getirmesi şaşırtıcı değildir. Lakin karşıdevrim ve reformizm arasında sarkaç işlevi gören bu gibi yapılar ve onlara önderlik edenler de Fidel Castro gibidirler: Marksist bir retoriğe sahiptirler ancak komünist değildirler! Küba'nın ABD'nin sömürgeci tahakkümünden çıkarak Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku'nun kendisine tahsis ettiği güvenli şeker pazarıyla kapitalist üretim ilişkilerini sürdürmesi, Afrika'da Sovyet sosyal-emperyalizminin yayılmacı politikalarını kiralık askerlerle desteklemesi, Küba halkının enerji ve emeğinin dünya piyasalarının şeker arzını sağlayarak sağlık ve toplumsal alanlarda çeşitli yatırımlar yapmasını sosyalizm

olarak addetmek aslında bu gibi yapıların teorik önderliğinin sosyalizm algısının da ne olduğunu göstermiş olur.¹

Gerçek Komünizm Meselesi:

Bob Avakian, *Diktatörlük ve Demokrasi, Komünizme Sosyalist Geçiş* yazısında üç alternatif dünyadan bahseder: Bunların ilki şeylerin olduğu haliyle muhafaza edilmesidir, bu kabul edilemezliğin dışında alçakçadır da. İkinci alternatif ekonomik sömürü ilişkilerine ve baskıcı bir sınıfın yönetiminin temel ilişkilerine dokunmamak ancak sınıfsal eşitsizliklerin ve bazı sosyal problemlerin üzerine bir yara bandı yapıştırmak, pansuman yapmaktır. TKP-TİP gibi reformist, legalist siyasi oluşumlar tam da bunu temsil eder; işin daha da kötüsü bunu ‘‘radikalizm’’ sosuna bulayarak yaparlar, devrimin bir parçası olması gereken öğrenci gençliğini, küçük burjuva aydınlarını kendi taraflarına çekerler, onları devrimden uzaklaştırırlar. İkinci, üçüncü eve vergi; devlet aygıtına dokunmadan kamulaştırma, ulusal soruna dokunmadan ırkçılığa karşı çıkmak gibi bin bir türlü şekilde karşımıza çıkar bu çizgi. Bu çizgi olsa olsa refah devleti yaratır; kitleler iktidarsız kalmaya, sömürölmeye devam ederler.

‘‘Üçüncü alternatif ise gerçek bir kökten kopuştur. Marx ve Engels, Komünist Manifesto’da, komünist devrimin geleneksel mülkiyet ilişkileri ve geleneksel fikirlerden radikal bir kopuş olduğunu söylediler. Biri olmadan diğeri de mümkün değildir. Bunlar bir şekilde karşılıklı olarak birbirlerini pekiştirirler.

Bu tür bir topluma ve bu tür bir dünyaya ulaşmak çok derin bir meydan okumayı gerektirir. Ekonomide mülkiyetin şeklini değiştirerek bu temelde insanların sosyal refahının sağlanacağını sanmaktan çok daha derin bir şeydir; halk kitleleri için bununla ilgilenecek insanların bulunsa da bilimin tüm alanları, sanatlar, felsefe ve geri kalan her şey temelde çok az kişinin alanıdır, ve siyasi karar alma süreci birkaç kişinin alanında kalmaya devam etmektedir.

Bunun ötesine gerçekten sıçramak, Rus devriminden başlattığımız (çok kısa ömürlü ve sınırlı olan Paris Komünü'nün tecrübesini saymıyorum) ve Çin devrimi ve özellikle de Kültür Devrimi ile en üst noktasına ulaşan -ancak geçici olarak geriye itildiğimiz- muazzam ve tarihi önemde bir mücadeledir.'''²

SONUÇ

TKP'ler olarak adlandırdığımız ve karşı devrimcilikle-reformizm arasında bir sarkaç modeli olarak nitelediğimiz TKP ve TİP'e değindiğimiz bu yazıda son söz olarak şunları söylemek isteriz.

- Karşı devrimcilikle reformizm arasındaki mesafe Türkiye'de sanıldığından kısadır.
- TKP-Okuyan Grubu bugün Perinçek'in çizgisini takip etmesi nedeniyle değil 30'lardaki Kadro Dergisi'nin ete kemiğe bürünmüş hali olduğu için karşı devrimci bir pozisyona savrulmaktadır.
- TİP reformizmi bugün sol için şirin gözükse de TİP'in Okuyan Grubu'ndan farkı sadece taktik düzeydedir. Öte yandan TİP Türkiye için 2020 model bir avrokomünist model de önererek TKP'den ayrışsa da TKP de devlet tezlerinde avrokomünist bir çizgi izlemektedir.
- Bugünkü düşman kardeşlerin -TİP ve TKP- birçok ortak noktası vardır. Kemalizme ilerici misyon yükleme, cumhuriyeti ilerici olarak kutsama ve hakim sınıflara arasındaki kavgada taraf tutmayı genel strateji olarak ikame etmedir. Buradan devrim çıkmaz. Çıksa çıksa genç ve samimi devrimci insanların emeğini boş yere-yıllarca heba etmesi çıkar.

Sovyet Revizyonizminin komünizm maskesini atması ve yola açık bir kapitalizm ile devam etmesi sonrasında dünya çapında anti komünizm oldukça güçlü bir ivme aldı. Bob Avakian devrimin

dolayısıyla da insanlığın kurtuluşunun tüm temel, keskin çelişkileriyle yüzleştirdi ve bir bilim olarak komünizmi ilerletti. O dönemde komünizmin savunulmasının büyük sorumluluğunu üzerine alarak, “Sahte komünizm öldü, yaşasın Gerçek Komünizm” adlı önemli bir eser kaleme aldı ve komünizmin ne olduğunun ve kesinlikle ne olmadığını ayrışım çizgilerini berrak bir şekilde çizdi. Bu ayrışım çizgileri şimdi Yeni Komünizm’de niteliksel seviyede farklı, daha bilimsel ve oldukça keskindir! Bu dünyanın değişmesini isteyen herkesin ivedilikle, Bob Avakian’ın yeni komünizmine bakması, öğrenmesi ve bizler gibi sıkı takipçileri olması elzemdir. Dün nasıl ‘‘Sahte Komünizmin’’ öldüğünü deklare ettiysek bugünde onun ‘‘beyin ölümü’’ yaşamış unsurlarının komünizmle hiçbir ilişkisinin olmadığını açıktan söylemek, baskının ve sömürünün olmadığı bir toplumu hedefleyen devrim hareketinin inşası için can alıcıdır!

Dipnotlar:

Küba ile ilgili bir tartışma için bkz. <https://yenikomunizm.com/amerikan-emperyalizmi-kuba-devrimi-ve-fidel-castro/>

Avakian’ın bu konuyla ilgili Üç Alternatif Dünya Makalesi için bkz. <https://yenikomunizm.com/3-alternatif-dunya/>